

el **GALER**

Butlletí quadrimestral informatiu del
Parc Natural de la Font Roja

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
de la font roja

01 EDITORIAL

03 NOTICIES

Tancament temporal del Centre
de Visitants

Quan un amic ens deixa

04 CONSERVACIÓ I MANTENIMENT

Treballs forestals sobre la
vegetació pel "mal de neus"

05 CONEIX

Modelització 3D en un rodal
d'especial interès dins del
Carrascal de la Font Roja

Des d'Itàlia, destinació Font
Roja

Nova espècie d'escarabat al
Parc Natural

07 PROMOCIÓ

Activitats de promoció

08 MIRA AL PARC

MIRA els parcs naturals
des de ta casa

EDITORIAL

El present número del butlletí Galer es pública en circumstàncies excepcionals, motivades per la crisi sanitària originada per la pandèmia de COVID-19. Així que en primer lloc, resulta obligat expressar en nom de tot el personal que treballem al Parc Natural nostre més profund pesar per les persones mortes a causa de la malaltia, així com transmetre les nostres condolences als seus familiars. Volem fer especial esment a la mort d'una persona profundament vinculada al Parc Natural com era Miguel Juan Payá, que va treballar durant molts anys per la seua conservació i millora. Descanse en pau.

Al seu torn, volem transmetre un missatge d'ànim per als que lluiten en aquest moment amb la malaltia, desitjant-los una ràpida recuperació. Les mesures de confinament decretades pel govern per a lluitar contra la malaltia han generat una situació anòmala en l'àmbit del Parc Natural. Les restriccions al moviment de les persones han minimitzat la presència humana en els ecosistemes del Parc, generant una atípica situació de tranquil·litat, en contrast amb l'alt grau de freqüentació que habitualment té. No hem d'oblidar que és un dels parcs naturals més visitats del territori valencià. Això ha sigut evidentment aprofitat per la fauna que habita el Parc, que desenvolupa la seua activitat vital amb total tranquil·litat, freqüentant llocs que en circumstàncies normals resulten poc habituals.

D'altra banda cal destacar que el període de confinament pel COVID-19 està coincidint amb una de les primaveres més plujoses que es recorden, amb un elevat nombre de dies amb pluja, la qual cosa està repercutint beneficiosament en la vegetació del Parc Natural. A això cal afegir la dràstica disminució de la contaminació atmosfèrica derivada del cessament temporal de l'activitat econòmica. La vegetació del Parc es mostra en conseqüència ara en tota la seua esplendor i, fins i tot, esperem una major magnificència segons avance la primavera i el repunt de les temperatures complete el desenvolupament de la vegetació.

Convé, no obstant això, no entregar-se a l'eufòria. Si per alguna cosa es caracteritza el clima mediterrani és per la seua variabilitat i els seus forts contrastos. Les previsions apunten al fet que més prompte que tard finalitzarà aquesta fase plujosa i entrarem quasi sense transició en un estiu similar al d'anys anteriors, amb temperatures superiors al normal i alta sequedat ambiental, la qual cosa reactivarà el risc d'incendis forestals, incrementat si cap pel major desenvolupament de la vegetació herbàcia a causa de les pluges. Així que hem de mantindre les precaucions i evitar estrictament l'ús del foc. Referent a això indicar que per part de la Direcció General de Prevenció d'Incendis Forestals s'han prohibit les cremes de restes vegetals agrícoles en l'àmbit del Parc Natural fins al 18 d'octubre, oferint-se als agricultors que necessiten gestionar les seues restes agrícoles un servei de trituració que estarà disponible durant aquest tot el període de restricció.

D'altra banda indicar que des de l'inici del confinament i mentre es mantinga aquest, per a alleujar en la mesura del possible l'enyorança que tots sentim del nostre Parc Natural, des de l'equip de gestió hem posat a la disposició del públic, a través dels mitjans de difusió habituals, una sèrie de materials divulgatius, amb activitats i propostes dirigides a tots o públics que esperem que ajuden a fer més suportable aquest període d'abstinència en el gaudi de la naturalesa. Això en la certesa que poc a poc o anirem recuperant la normalitat i podrem tornar a gaudir del nostre Parc Natural, però no com si res haguera passat.

Hem d'aprendre les lliçons derivades d'aquesta crisi i aprofitar-les per a continuar avançant en millorar la nostra relació amb el medi natural. Aquesta crisi, encara que sens dubte greu, no serà ni molt menys l'última que haurem d'afrontar en els pròxims anys. Al cap i a la fi, segons molts autors, pot considerar-se una faceta més de la crisi global derivada del model socioeconòmic actual. L'elefant de la crisi climàtica continua sent a l'habitació i l'eixida d'aquesta crisi sanitària i la seua seqüela econòmica, ha d'afrontar-se tenint en compte aquest factor. Com s'està plantejant des de diverses institucions nacionals i internacionals, l'eixida a aquesta crisi ha de pensar-se en verd, aprofitant l'oportunitat per a reenfocar la relació amb el nostre entorn cap a un major esforç en la conservació i millora d'aquest. Una major inversió en la conservació dels nostres ecosistemes, desenvolupant per exemple línies de silvicultura de conservació, proporcionaria un nínxol d'activitat econòmica que generaria ocupació de qualitat durant el període de recuperació de la crisi econòmica derivada de la pandèmia i ajudaria a pal·liar el greu problema de despoblament que pateix el medi rural.

Aquesta crisi ens està mostrant que alguns dels nostres hàbits de comportament i, sobretot, de consum, que consideràvem inevitables, en realitat no ho són. Potser és una bona oportunitat per a aprofitar i mantindre aquests nous hàbits, abandonant definitivament aquells que tenen una repercussió negativa en el nostre entorn. En nom de l'equip de gestió del Parc Natural del Carrascal de la Font Roja no ens queda més que desitjar una ràpida recuperació a les persones afectades per la malaltia i fer un prec: Queda't a casa!!!

Salvador Palop Guillem

Director - Conservador del

Parc Natural del Carrascal de la Font Roja

NOTÍCIES

Davant les directrius sorgides per la crisi sanitària de la COVID-19 mitjançant el Reial decret de 14 de març, el personal del Parc Natural de la Font Roja tanca les portes del Centre de Visitants a l'atenció al públic treballant a l'interior. Dies més tard, amb el Reial Decret del dia 30 del mateix mes, s'abandonen les instal·lacions del lloc de treball i s'adapta l'activitat de gestió Parc fins a una altra ordre.

L'equip de Promoció i la Direcció del Parc Natural estan disponibles per mitjans telemàtics mitjançant teletreball, en horari habitual (08.00 - 15.00). La Brigada del Parc continua treballant a territori en tasques de manteniment.

Telèfon mòbil: 618 26 60 63

Correu electrònic: parc_fontroja@gva.es

En el marc del 33 aniversari de la declaració del Parc Natural de la Font Roja, hem sabut que Miguel Juan Payá Barceló ens ha deixat. Ha estat una persona molt implicada en la conservació del Parc, sent un dels representants dels propietaris durant molts anys al Consell de Protecció, on ha treballat de valent i on ha deixat la seua empremta per sempre. L'any 2017, juntament amb altres membres del Consell de Protecció, va rebre el reconeixement per tota la tasca realitzada.

Per Jordi Tormo i Santonja
President del Consell de Protecció
del Parc Natural de la Font Roja

Tancament temporal del Centre de Visitants

Quan un amic ens deixa

CONSERVACIÓ I MANTENIMENT

Treballs forestals sobre la vegetació pel "mal de neus"

A finals de gener de 2020 un temporal de pluja i neu afecta gran part del territori, que els meteoròlegs anomenen "la borrasca Glòria". Aquesta circumstància provoca sobre el Parc Natural de la Font Roja que es trenquen multitud de branques i troncs de l'arbrat, principalment pins, i en menor mesura també carrasques.

Cal dir que les nevades són un fenomen comú a l'hivern i compleix una funció ecosistèmica al nostre territori, posant a prova la funcionalitat de les espècies de l'estrat arbori. A més a més, sobre els troncs caiguts s'inicia un procés de descomposició produït per invertebrats xilòfags que milloren la diversitat entomològica i en conseqüència a tota la xarxa alimentària.

En aquesta ocasió, la forta nevada ha afectat la caiguda de molts pins pel vessant sud de la serra del Carrascal de la Font Roja. La Brigada de Manteniment treballa en la retirada dels arbres caiguts sobre les sendes i camins del Parc Natural, amb especial atenció a les vies de comunicació de les pistes forestals de primer ordre que connecten els diferents sectors del parc. Les restes vegetals es desbrossen in situ, per eliminar el combustible tenint en compte la prevenció d'incendis forestals. Finalment es deixen el tocons i troncs més gruixuts que aniran podrint-se al llarg del temps.

Modelització 3D d'un rodal d'especial intererés dins del Carrascal de la Font Roja

Recentment al Parc Natural de la Font Roja s'ha realitzat un treball de modelització 3D en un rodal d'especial intererés dins del Carrascal de la Font Roja. Aquesta valuosa formació representa un dels carrascars més diversos i més ben conservats de la Comunitat Valenciana. El treball té com a objectiu la caracterització molt precisa de l'estructura del bosc.

Per a aquesta caracterització s'han integrat diferents metodologies d'adquisició de dades forestals. D'una banda, es van recollir dades dasométricos mitjançant mesuraments directes presos en camp i per un altre, es va procedir a l'obtenció remota de dades topogràfiques, ortomosaicos i cartografia de l'estructura forestal combinant tècniques de fotogrametria digital automatitzada (SfM-MVS), tecnologia dron (RPAS: Remote Pilot Aircraft System) i Sistemes d'Informació Geogràfica (SIG).

En aquest context, durant els últims anys la creixent utilització de drons combinat amb tècniques de fotogrametria i teledetecció han incorporat noves eines de seguiment dels hàbitats que permeten realitzar caracteritzacions estructurals d'alt nivell de detall difícils d'aconseguir fins fa poc temps. Aquestes tècniques, per tant, constitueixen una potent eina per a l'anàlisi de diferents aspectes estructurals de la vegetació i els hàbitats. Amb el seu ús, s'ofereix una foto fixa de partida de l'estat del bosc que pot ser contrastada posteriorment en el temps mitjançant repeticions d'aquesta anàlisi. D'aquesta manera, es realitza un seguiment precís de l'evolució de l'hàbitat. A més, els productes tridimensionals obtinguts poden resultar de gran utilitat per a finalitats didàctiques i d'investigació en futurs projectes.

A continuació es mostra un dels productes obtinguts en el treball consistent en la caracterització d'una parcel·la permanent de seguiment de la dinàmica forestal on, a més de recollir dades dasométricos i dendrométricos també s'ha confeccionat un recorregut virtual mitjançant fotografies 360°. En el següent enllaç pot visualitzar-se la parcel·la:

<https://www.google.com/maps/contrib/110470773611394391971/photos>

Des d'Itàlia, destinació al Parc Natural de la Font Roja

Escasses són les recuperacions estrangeres al Parc Natural de la Font Roja d'ocells anellats. En l'Estació d'Esforç Constant Font Roja, en les seues quasi 16 anys de funcionament, aquesta és la segona recuperació, i també tenint al pit-roig com a protagonista. Va ser recuperat durant dues setmanes seguides el 31 de gener i el 7 de febrer de 2020. Segons la informació que ens traslladen sobre el seu anellament, va ser capturat i anellat el 12 d'octubre de 2019 en la localitat d'Arosio a la província de Com, a 1.118 km de distància. Arosio està situada al nord d'Itàlia, molt pròxima als Alps i prop de la frontera amb Suïssa.

Va ser datat amb una edat Euring 4, és a dir, un adult que com a mínim va nàixer en 2018. La seua condició física amb acumulacions de grassa codi 3 i un múscul amb codi 3 i en plena migració postnupcial ens porten a pensar que poguera tractar-se d'un exemplar que, en el seu viatge des del Nord d'Europa, va passar per aquella ruta cap a aquestes terres més càlides de l'oest mediterrani. Aquesta dada reafirma al Parc Natural com a zona d'hivernada de les poblacions més septentrionals de moltes espècies d'ocells, entre elles el pit-roig.

Protaetia cuprea és el nom científic d'una espècie de coleòpter d'inconfusible coloració d'irisacions verdeses o rogenques, d'ací el seu nom científic. Encara que els adults s'alimenten de flors durant la primavera i l'estiu, les seues larves s'alimenten de fusta en descomposició. Fotografiat a la fi de març en els voltants del Centre de Visitants, segons el Banc de Dades de la Biodiversitat de la Comunitat Valenciana, aquesta seria la primera cita d'aquesta espècie al Parc Natural de la Font Roja i dins del terme municipal d'Alcoi. Foto: Pep Cantó.

Nova espècie d'escarabat al Parc Natural

PROMOCIÓ

Caixes-niu: Operació *renove*

El dia 7 de març es realitza una activitat adreçada al públic en general, especialment famílies, i consisteix en un xicotet recorregut per la zona d'ús públic de la zona del Santuari amb l'objectiu de netejar i col·locar noves de caixes-niu per a espècies d'aus forestals del Carrascal de la Font Roja.

Històries de teixos, històries del fred

Encara que al principi l'activitat va ser planificada per al dissabte 25 de gener, les condicions atmosfèriques van obligar a posposar-la l'1 de febrer.

Aquesta activitat està emmarcada dins de la campanya del Dia de l'Arbre amb el lema: els boscos valencians, aliats davant l'emergència climàtica.

L'activitat consisteix en la realització d'una excursió guiada per a conèixer l'escassa i relictada població de teixos del Carrascal de la Font Roja. També es fa una interessant reflexió sobre la tradició cultural que porta lligada aquesta espècie.

A B
HORARI del Centre de Visitants: Temporalment tancat al públic

MIRA AL PARC

MIRA ELS PARCS DES DE TA CASA

Des del Carrascal de la Font Roja i de la Serra de Mariola, us oferim aquesta proposta per a fer una ullada als parcs naturals des de casa i per a toda la familia.

Enllaç **MIRA** els parcs des de ta casa:

<http://www.parquesnaturales.gva.es/es/web/pn-serra-de-mariola/noticias>

2. Les nostres serres

Novament a la finestra, fixa't ara en les serres, que es poden veure des de ta casa: el Benicadell, la Serreta, la Mariola, Sant Antoni, la Blasca, etc. pregunta als teus familiars sobre el seu nom concret, de segur que recordes alguna excursió.

Proposta: observa la silueta de la serra i intenta calcar-la des del vidre de la finestra en un full transparent amb un rotolador. Pots afegir altres elements al teu dibuix: cases, núvols, etc.

Coquetes fregides

Hui per esmorzar us proposem fer unes delicioses coquetes fregides. T'animes?

Ingredients:

- 200 g de farina
- 180 ml de cervesa (o aigua)
- oli (una cullerada)
- sal (un pessic)

Elaboració: Pasta la farina amb la cervesa fins que quede una massa homogènia i una mica apegalosa. Afegix-li oli i un pessic de sal. Deixa-ho en repòs durant 30 min, en un bol tapat amb un drap de cuina, així fermentarà la massa. Posteriorment, separa la massa en boles que després esclafaràs donant-li forma de coqueta prima. Frig les coquetes amb oli ben calent fins que estiguen lleugerament dorades. Les coquetes es poden acompanyar de menjar dolç (mel, sucre, xocolata, melmelada) o salat (sal, anxoves, formatge blanc).

Recepta molt popular als pobles de les comarques de l'Alcoia i el Comtat. Bon profit!!!

La planta encaixada

Material

- aigua
- caixa de CD de plàstic
- cotó, sobre de paper
- un grapat de terra
- llavor: lentilla, fesol o cigrò
- retolador per escriure sobre plàstic

Preparació

Desmunta la caixa del CD i queda't només amb la part exterior. Obri la caixa i ompli de terra fins a la meitat, Col·loca al centre les llavors acompanyades de cotó humit. Tanca la caixa amb adhesiu pels laterals i la part per on s'obri. Deixa la caixa del CD en posició vertical, per la part superior podràs regar periòdicament la planta. Tapa amb el sobre la part on queda la terra per evitar que entre la llum.

Què pots veure?

Al cap d'uns dies la llavor s'engreixa i germina. Trau la tija principal vertical i unes arrels en sentit contrari buscant el terra. Deixa-la créixer durant unes dues setmanes i veuràs com va desenvolupant-se.

Destaca

Amb el retolador indica sobre la caixa les parts de la planta: llavor, arrels, tija, (cotlleçons), fulles o flors.

Malgrat tot, la primavera torna a mostrar-nos la millor cara de la Natura. Gaudim d'ella per respectar-la més que mai!

PARTICIPA AMB EL BUTLLETÍ

Si ho desitges, pots publicar alguna notícia o fotografia en el Butlletí "El Galer" sobre el Parc Natural de la Font Roja. Anima't i posa't en contacte amb nosaltres: parque_fontroja@gva.es

Per a rebre informació actualitzada de les activitats del Parc Natural recomanem el seu subscripció a la [pàgina web](#) o al nostre [Facebook](#).

Foto portada: Eixida del Sol a començament de la primavera.
Foto: Pep Cantó

GENERALITAT
VALENCIANA

Redacció, fotografies i disseny: Equip Tècnic
El Galer. Núm. 9: Gener - Abril 2019_Val.
Centre de Visitants del Parc Natural de la Font Roja. Edifici Font Roja Natura.
Ctra. CV-797 Font Roja s/n. Alcoi (Alacant)

Parc Natural de la Font Roja
Telf.: 965 33 76 20
parque_fontroja@gva.es
www.parquesnaturales.gva.es/fontroja
www.facebook.com/PNFontRoja1987